

Міністерство освіти і науки України  
Національний технічний університет  
«Дніпровська політехніка»



Кафедра менеджменту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Швець В.Я. \_\_\_\_\_

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2018 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«Ризик-менеджмент»**

Галузь знань .....	07 Управління та адміністрування
Спеціальність .....	073 Менеджмент
Освітній рівень.....	другий, магістр
Освітня програма .....	Менеджмент Менеджмент організацій і адміністрування; Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності;
Спеціалізація .....	Логістика; Менеджмент якості; Адміністративний менеджмент; Управління проектами
Статус .....	фахова
Загальний обсяг .....	5,5 кредиту ECTS (165 годин)
Форма підсумкового контролю .....	екзамен
Термін викладання .....	1-й семестр
Мова викладання .....	українська

Викладачі: к.е.н., доцент каф. менеджменту Іванова М.І.

Пролонговано: на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис, ПІБ, дата) «\_\_»\_\_ 20\_\_р.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис, ПІБ, дата) «\_\_»\_\_ 20\_\_р.

Дніпро  
НТУ «ДП»  
2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент» для магістрів спеціальності 073 «Менеджмент» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. менеджменту – Д. : НТУ «ДП», 2018. – 13 с.

Розробник: Іванова М.І.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в пригоді для формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр університету.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 073 «Менеджмент» (протокол № 1 від 03 вересня 2018 р.).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № \_\_ від \_\_\_\_ вересня 2018 р.).

**ЗМІСТ**

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ .....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	7
6.1 Шкали.....	7
6.2 Засоби та процедури.....	7
6.3 Критерії.....	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ .....	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12
Основні.....	12
Додаткові .....	12
Інтернет-джерела.....	13

## 1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 073 «Менеджмент» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф.2 «Ризик-менеджмент» віднесено такі результати навчання:

ЗР1	Застосовувати концепції, методи та інструменти менеджменту для результативного та ефективного управління організацією
ЗР2	Встановлювати зв'язки між елементами системи управління організації
ЗР3	Застосовувати навички обґрунтування та управління проектами, генерування підприємницької ідеї
ЗР5	Практикувати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні
ЗР8	Вміти аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації
ЗР9	Вміти управляти організацією, її змінами, здійснюючи їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення, в тому числі у відповідності до міжнародних стандартів та рекомендацій моделей досконалості

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент» є оволодіння сукупністю теоретичних і методичних питань, а також практичним досвідом управління ризиками, ідентифікації ризиків, оцінки та виміру ризиків, контролю ризиків та їх моніторингу, а також методами запобігання та мінімізації ризиків.

Реалізація мети вимагає трансформації програмні результати навчання (ПРН) в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

## 2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ЗР1	Ф.2.1	Практикувати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій при оцінюванні ризику
ЗР2	Ф.2.2	Вміти аналізувати й структурувати ризики цінних паперів та ризики інвестиційних рішень
ЗР3	Ф.2.3	Застосовувати навички обґрунтування та управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності
ЗР5	Ф.2.4	Практикувати використання сучасних статистичних методів оцінки ризику, відносних показників ризику, абсолютного вимірювання ризику
ЗР8	Ф.2.5	Вміти аналізувати й структурувати активи підприємства за ступенем ризику
ЗР9	Ф.2.6	Вміти управляти організацією з врахуванням мінімізації ризику

## 3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Корпоративне управління та організаційна культура	Застосовувати концепції, методи та інструменти менеджменту для результативного та ефективного

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
В1.1 Менеджмент організацій	управління організацією
	Демонструвати вміння взаємодіяти з людьми та впливати на їх поведінку
	Використовувати професійно-профільовані знання, уміння й навички в галузі фундаментальних розділів економіки та менеджменту для прийняття обґрунтованих рішень з управління організацією та адміністрування, застосовувати базові знання професії на практиці
	Аналізувати виробничо-господарську та фінансову діяльність та визначати сучасні тенденції її розвитку, демонструвати навички консультування з питань організації менеджменту на підприємстві, розробляти рекомендації з підвищення його ефективності
	Описувати принципи, а також існуючі та нові технології формування систем управління організацією та передбачати можливість адаптуватися до нових ситуацій (зміна законодавства, умов господарювання, ситуації на ринку тощо)

#### 4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	106	20	86	20	86	8	102
практичні	53	10	43	10	43	4	51
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
контрольні заходи	6	6	-	6	-	-	-
РАЗОМ	165	36	129	36	129	22	153

#### 5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<b>ЛЕКЦІЇ</b>	<b>106</b>
Ф.2.1– Ф.2.6	<b>1 СУТНІСТЬ РИЗИКУ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ</b>	15
	Поняття ризику	
	Основні властивості ризику	
	Функції ризику	
	Причини і фактори виникнення ризиків	
Ф.2.1– Ф.2.6	<b>2 КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ</b>	15
	Систематизація класифікаційних ознак ризиків	
	Основні види підприємницьких ризиків	
	Ризики підприємства	
	Транспортні ризики	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Основні види ризиків зовнішньоекономічної діяльності	
Ф.2.1– Ф.2.6	<b>3 АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ</b>	16
	Принципи та послідовність проведення аналізу ризиків	
	Методи оцінки ризиків	
	Загальна характеристика методів оцінки ризиків	
	Статистичний метод оцінки ризиків	
	Метод аналізу доцільності витрат	
	Метод експертних оцінок	
	Аналітичний метод оцінки ризиків	
	Метод використання аналогів	
	Метод аналізу ризику за допомогою дерева рішень	
	Комплексна оцінка ризиків	
Ф.2.1– Ф.2.6	<b>4 УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ</b>	15
	Поняття ризик-менеджменту (РМ)	
	Методи управління ризиком	
	Контроль за ризиком	
	Фінансування ризику	
	Особливості управління ризиками підприємства	
	Ризик та психологічна теорія рішень	
Ф.2.1– Ф.2.6	<b>5 УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ РИЗИКАМИ ТА РИЗИКАМИ ЗЕД</b>	15
	Особливості управління логістичними ризиками	
	Управління ризиками, що пов'язані з процесом митного оформлення	
	Управління ризиками, що пов'язані з основними положеннями зовнішньоекономічного контракту	
	Управління ризиками вибору і надійності партнера	
	Управління ризиками реалізації	
Ф.2.1– Ф.2.6	<b>6 МЕТОДИ ВПЛИВУ НА РИЗИКИ</b>	15
	Хеджування за допомогою форвардних і ф'ючерсних контрактів	
	Хеджування за допомогою своп угод	
	Опціон як інструмент хеджування	
	Страховання ризиків	
	Порівняльна характеристика методів страхування та хеджування ризиків	
	Самострахування як метод управління ризиками	
	Диверсифікація	
Ф.2.1– Ф.2.6	<b>7 Джерела фінансування ризику та оцінка ефективності управління ризиком</b>	15
	Структура витрат за різними методами управління ризиком	
	Фінансування ризику й аналіз ефективності методів управління	
	Економічні критерії оцінки ефективності управління ризиком	
	<b>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</b>	<b>53</b>
Ф.2.1– Ф.2.6	1. Зони ризику: допустимий, критичний та катастрофічний ризик	8
	2. Класифікація ризиків. Ризики зовнішньоекономічної діяльності	8
	3. Статистичні методи оцінки ризику	8
	4. Відносні показники ризику	8
	5. Ризики цінних паперів	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	6. Ризик інвестиційних рішень	7
	7. Абсолютне вимірювання ризику	8
<b>КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ</b>		<b>6</b>
<b>РАЗОМ</b>		<b>165</b>

## 6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

### 6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та конвертаційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

#### *Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»*

Рейтингова	Конвертаційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

### 6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних

результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

*Засоби діагностики та процедури оцінювання*

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;  виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.



### 6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де  $a$  – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення;  $m$  – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

#### *Загальні критерії досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК*

**Інтегральна компетентність** – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<b>Знання</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;</li> <li>♦ критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей</li> </ul>	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<b>Уміння</b>		

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;</li> <li>◆ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності</li> </ul>	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> <li>- виявляти проблеми;</li> <li>- формулювати гіпотези;</li> <li>- розв'язувати проблеми;</li> <li>- оновлювати знання;</li> <li>- інтегрувати знання;</li> <li>- провадити інноваційну діяльність;</li> <li>- провадити наукову діяльність</li> </ul>	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
Рівень умінь незадовільний	<60	
<b>Комунікація</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;</li> <li>◆ використання іноземних мов у професійній діяльності</li> </ul>	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: <ul style="list-style-type: none"> <li>- правильна;</li> <li>- чиста;</li> <li>- ясна;</li> <li>- точна;</li> <li>- логічна;</li> <li>- виразна;</li> <li>- лаконічна.</li> </ul> Комунікаційна стратегія: <ul style="list-style-type: none"> <li>- послідовний і несуперечливий розвиток думки;</li> <li>- наявність логічних власних суджень;</li> <li>- доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням;</li> <li>- правильна структура відповіді (доповіді);</li> <li>- правильність відповідей на запитання;</li> <li>- доречна техніка відповідей на запитання;</li> <li>- здатність робити висновки та формулювати пропозиції;</li> <li>- використання іноземних мов у професійній діяльності</li> </ul>	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна	90-94

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	комунікаційна стратегія з незначними хибами	
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<b><i>Автономність та відповідальність</i></b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;</li> <li>♦ здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним</li> </ul>	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- використання принципів та методів організації діяльності команди;</li> <li>- ефективний розподіл повноважень в структурі команди;</li> <li>- підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини);</li> <li>- стресовитривалість;</li> <li>- саморегуляція;</li> <li>- трудова активність в екстремальних ситуаціях;</li> <li>- високий рівень особистого ставлення до справи;</li> <li>- володіння всіма видами навчальної діяльності;</li> <li>- належний рівень фундаментальних знань;</li> <li>- належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок</li> </ul>	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та	60-64

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	відповідальності (рівень фрагментарний)	
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

## 7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.  
Дистанційна платформа MOODL.

## 8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основні

1. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
2. Донець Л.І., Шепеленко О.В., Баранцева С.М., Сергєєва О.В., Веремейчек О.Ф. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: Навч. посіб. /За заг. ред. Донець Л.І. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 472 с.
3. Івченко І.Ю. Економічні ризики: Навч. посіб. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 304 с.
4. Лещинський О. Л., Школьний О. В. Економічний ризик та методи його вимірювання. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, «Дельта», 2005. – 112 с.
5. Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. / Р.В. Пікус. – К.: Знання, 2010. – 598 с.
6. Старостіна А.О., Кравченко В.А. Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навч.посіб. – К.: ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2004. -200 с.
7. Сулим М. В., Пенцак О. В. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2011. – 330 с.
8. Чорноморченко Н.В., Іванова І.С., Приймак Н.С. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: Навч.-метод. посібник для самот. вивчення дисципліни. – Львів: Магнолія 2006, 2012. – 257 с.

### Додаткові

1. Вітлінський В. В., Верченко П. І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2000. – 292 с.
2. Камінський А. Б. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навч. посіб. – К.: Вид. дім «Козаки», 2002. – 120 с.
3. Комплексный подход к риск-менеджменту: стоит ли этим заниматься: Пер. с англ. – М.: Издат. дом «Вильямс», 2003. – 208 с.
4. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів напрямку підготовки 0501, 0502 з дисципліни «Управління ризиками» / Укладач: І.М. Пістунов. – Дніпропетровськ: НГА України, 2001. – 76 с.
5. Найт Ф. Риск, неопределенность и прибыль. – М. Изд-во «Дело», 2003. – 360 с.

6. Писаревський І.М., Стешенко О.Д. Управління ризиками. Навч. посібник. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 124 с.

7. Риск-менеджмент: Учебник / В. Н. Вяткин, И. В. Вяткин, В. А. Гамза, Ю. Ю. Екатеринославский, Дж. Дж. Хэмптон; Под. ред. И. Юргенса. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2003. – 512 с.

8. Рогов М. А. Риск-менеджмент. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 120 с.

9. Рэдхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками. Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 288 с.

10. Старостіна А.О., Кравченко В.А. Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навч. посіб. – К.: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2004. – 200 с.

11. Тэпман Л. Н. Риски в экономике: Учеб. пособие для студ. вузов / Под ред. В. А. Швандара. - М.: ЮНИТИ, 2002. - 379 с.

#### **Інтернет-джерела**

1. Business environment risk intelligence - <http://www.beri.com>

2. Rysk analysis software - <http://www.riskease.com>

3. ЦЕСИ – анализ и управление финансовыми рисками - <http://www.riskcontrol.ru>

4. Анализ рисков с помощью моделирования по методу Монте-Карло @RISK - <http://www.palisade.com/risk/ru/>

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«Ризик-менеджмент» для магістрів  
спеціальності 073 «Менеджмент»

Розробник: Марина Іллівна Іванова

Редактор: О.Н. Ільченко

Підписано до друку 21.10.2017. Формат 30 × 42/4.  
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,25.  
Обл.-вид. арк. 1,25. Тираж 100 прим. Зам. \_\_\_\_\_.

Підготовлено до виходу в світ  
у Національному технічному університеті  
«Дніпровська політехніка».  
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842  
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19